

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 559/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Michaelou Poláčkovou, LL.M., Palárikova 88, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 88/2018 z 24. júna 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]
[REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostný návrh

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED]

██████████, ██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 88/2018 z 24. júna 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) bol pod sp. zn. 2 Cb 56/2011 vedený spor na základe žaloby sťažovateľky proti ██████████ (ďalej len „žalovaná“), o zaplatenie sumy 5 797,51 € s príslušenstvom z titulu nezaplatenia faktúr za fixnú zložku ceny tepla.

3. Sťažovateľka bola v spore trikrát úspešná na úrovni okresného súdu ako súdu prvej inštancie, ktorý jej žalobe vyhovel a priznal jej náhradu trov konania v plnej výške, a to rozsudkom sp. zn. 2 Cb 56/2011 z 15. mája 2014, rozsudkom sp. zn. 2 Cb 56/2011 z 1. marca 2016 a rozsudkom sp. zn. 2 Cb 56/2011 z 29. júna 2017.

4. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) ako súd druhej inštancie vo veci rozhodoval trikrát, a to dvakrát s vrátením veci okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie uznesením sp. zn. 13 Cob 251/2014 z 28. mája 2015 a uznesením sp. zn. 13 Cob 128/2016 zo 14. marca 2017. Tretíkrát rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 13 Cob 176/2017 z 30. mája 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Podľa názoru sťažovateľky krajský súd nepriznaním fixnej zložky tepla „otvoril“ právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ešte nebola riešená, a preto je názoru, že podala prípustné dovolanie.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

7. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom rozhodol:

„I. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] Slovenská republika, [REDAKOVANÉ],
registrácia: obchodný register Okresného súdu Žilina, odd.: Sa, vl.č. [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.06.2020, sp.zn. 1Obdo/88/2018 bolo porušené.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.06.2020, sp.zn. 1Obdo/88/2018 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť spoločnosti [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ]: [REDAKOVANÉ],
Slovenská republika, [REDAKOVANÉ], registrácia: obchodný register Okresného súdu Žilina, odd.: Sa, vl.č. [REDAKOVANÉ] trovy konania vo výške 507,53 € (422,94 € + 84,59 € DPH), na účet právneho zástupcu JUDr. Michaela Poláčková, LL.M., advokátka, IBAN: SK87 7500 0000 0040 1747 7647, BIC: CEKOSKBX, vedený v peňažnom ústave Československá obchodná banka, a.s., do 3 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Sťažnostná argumentácia a predbežné prerokovanie vecí ústavným súdom

15. Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd sa pri odmietnutí jej dovolania „*uchýlil k prílišnému formalizmu*“, čo podľa jej názoru odporuje materiálnemu chápaniu princípov právneho štátu a popiera jej právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Najvyšší súd v napadnutom uznesení posúdil jej dovolanie spôsobom, ktorý odporuje aktuálnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, podľa ktorej právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa 432 CSP sú spojené nádoby, a preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Vo väzbe na takéto chápanie je podľa názoru sťažovateľky v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu obsiahnutá strohá a všeobecná konštatácia o nešpecifikovaní právnej otázky a o neuvedení jej správneho právneho riešenia, ktorá je nepostačujúca a nenapĺňa kritériá základného práva na súdnu ochranu.

16. Sťažovateľka tiež namieta, že odôvodnenie odmietnutia dovolania najvyšším súdom obsiahnuté najmä v bodoch 27 až 33 napadnutého uznesenia vôbec nekorešponduje s obsahom dovolania a zákonnými a judikatúrnymi požiadavkami kladenými na prípustnosť dovolania.

17. V prospech svojej argumentácie sťažovateľka zdôrazňuje, že ňou podané dovolanie obsahuje vymedzenú právnu otázku a jej vysvetlenie takým spôsobom, že boli splnené všetky podmienky jeho prípustnosti na účel uskutočnenia meritórneho prieskumu a rozhodnutia, ku ktorým zo strany najvyššieho súdu vôbec nedošlo. V tomto kontexte sťažovateľka uvádza, že v podanom dovolaní trikrát označila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, vymedzila dovolací dôvod podľa § 423 CSP, ktorý podrobne vysvetlila z hľadiska nesprávnosti rozhodnutia krajského súdu, ktorý nezaviazal žalovanú zaplatiť fixnú zložku ceny tepla, a to napriek tomu, že žalovaná si u sťažovateľky záväzne objednala určité množstvo tepla. Vzhľadom na nepriznanie fixnej zložky ceny tepla tak krajský súd

podľa jej názoru „*otvoril*“ právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ešte nebola riešená, čo plne opodstatňovalo prípustnosť ňou podaného dovolania.

18. V prvom rade ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že dovolanie sťažovateľky bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 447 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odmietnutie dovolania patrí medzi procesné rozhodnutia dovolacieho súdu. Rozhodnutie o odmietnutí dovolania dovolací súd vydá, ak nie sú splnené podmienky, ktoré zákon vymedzil ako podmienky vecného prejednávania dovolania.

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00) všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a tým aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok.

21. Právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v civilnom konaní účinne zaručujú len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú § 419 a nasl. CSP. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v § 419 až § 423 a v § 431 až § 435 CSP.

22. Vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu,

a nie do právomoci ústavného súdu. Ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd. Uvedené zároveň nevyklučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 270/2020).

23. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky, a po oboznámení sa s jej dovolaním konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľky, s ktorým sa nestotožnil, a preto jej dovolanie odmietol. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu *prima facie* nemožno považovať za neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľky.

24. Vo vzťahu k dôvodnosti podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie a musí ísť o otázku zásadného právneho významu.

25. Ústavný súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že podstatným argumentom, na ktorom je založené napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, nie je konštatovanie o nešpecifikovaní právnej otázky tak, ako to namieta sťažovateľka, ale je ňou fakt, že rozsudok krajského súdu ako súdu odvolacieho nie je založený na riešení sťažovateľkou v dovolaní uvedených právnych otázok. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že otázkou stavu núdze v tepelnej energetike sa odvolací súd tak, ako uvádza v dovolaní aj samotná sťažovateľka, zaoberal len okrajovo, konštatujúc, že rozhodujúce udalosti sa udiali počas právoplatne vyhláseného stavu núdze, skutočnosť ktorá nebola ani medzi účastníkmi sporná

a nebola dôvodom, pre ktorý odvolací súd žalobu zamietol. Najvyšší súd ďalej uviedol, že obsahu rozsudku krajského súdu nezodpovedá ani konštatovanie sťažovateľky, že nepriznaním fixnej zložky tepla otvoril právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená. Najvyšší súd zdôraznil, že práve naopak, z bodu 29 odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplývajú podrobné dôvody, pre ktoré odvolací súd dospel k záveru o povinnosti žalovanej platiť fixnú zložku ceny tepla a práve sťažovateľky na jej zaplatenie, a to ako dodávateľa, bez ohľadu na to, či sa takýto objem tepla aj skutočne odoberie.

26. V závere napadnutého uznesenia (bod 33, pozn.) najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že krajský súd ako súd odvolací zmenil rozsudok súdu prvej inštancie na základe aplikácie § 265 a § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a čl. 2 ods. 1 CSP, keď krajský súd nepoprel právo sťažovateľky na zaplatenie fixnej zložky ceny tepla, avšak konštatoval, že za situácie nesplnenia si zmluvnej povinnosti sťažovateľky nebolo možné jej zmluvnému nároku priznať právnu ochranu (bod 37 rozsudku krajského súdu, pozn.). Z ústavnoprávneho hľadiska je tak podstatné, že dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je z hľadiska zásadnej právnej otázky, na ktorej je založený, zjavne mimo rámca dovolacích argumentov a právnej otázky tak, ako ju vymedzila sťažovateľka v podanom dovolaní.

27. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ústavne konformným spôsobom zdôvodnil, prečo v prípade sťažovateľkou podaného dovolania neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

28. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu